

národní
úložiště
šedé
literatury

Situace a záměry v oblasti péče o zvukové dokumenty v paměťových institucích ČR

Horová, Iva; Šír, Filip
2016

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-403498>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Licence Creative Commons Uveďte původ-Neužívejte komerčně-Zachovejte licenci 4.0

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 27.09.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Situace a záměry v oblasti péče o zvukové dokumenty v paměťových institucích ČR

Iva **Horová** (NTK)

Filip **Šír** (NM)

NÁRODNÍ
MUZEUM

Stručná historie spjatá se zvukovým záznamem

1891 - první známá nahrávka na fonoválečku na českém území

1901 - první známá nahrávka na gramofonové desce v české jazyce

1923 - první vysílání Českého rozhlasu (Radiojournalu)

1928 - 1934 - snaha ČAVU vybudovat "velký, všestranný a obecně užitečný archiv gramofonický a fonografický"

1930 - založení prvních českých gramofonových firem ESTA a Ultraphon

O NÁRODNÍ DISKOTHEKU

Podle chystaného tiskového zákona jsou do tiskovin zařaděny i gramofonové desky; to dalo podnět k úvahám, že by se potom měly odvádět povinné »výtlisky« gramofonových desek některé státní knihovně, tak jako se děje u jiného tisku.

Ta možnost soustředit doma ražené gramofonové desky v nějaké státní diskothece nám uvádí na mysl projekt uměleckého výboru při Společnosti národů: aby každý stát soustředil a uchoval v nějaké národní diskothece cenné desky obsahující jednak národní folklor, jednak vynikající díla domácích skladatelů nebo výkonných umělců a uměleckých souborů, pokud jsou nahrána na gramofonových deskách. Tak by vznikl skutečný archiv národní hudby v autentickém a vrcholném provedení, archiv sloužící k mezinárodní propagaci domácího umění, k rozšiřování rádiem, k vědeckému studiu atd. — věc jistě žádoucí. Je možno, že výbor znaleců při Spo-

Karel Čapek. Lidové noviny ze dne 2.5.1932

...aby **každý stát soustředil a uchoval** v nějaké národní diskotéce cenné desky obsahující jednak národní folklór, jednak vynikající díla domácích skladatelů nebo výkonných umělců a uměleckých souborů, pokud jsou nahrána na gramofonových deskách. Tak by **vznikl skutečný archív národní hudby** v autentickém a vrcholném provedení, archív sloužící k mezinárodní propagaci domácího umění, k rozšiřování rádiem, k vědeckému studiu atd. - **věc jistě žádoucí.**

Kde domov můj z roku 1901

Název: **Kde domov můj**

Interpret: Franz Pacal

Místo: Vídeň

Vydavatel: Berliner

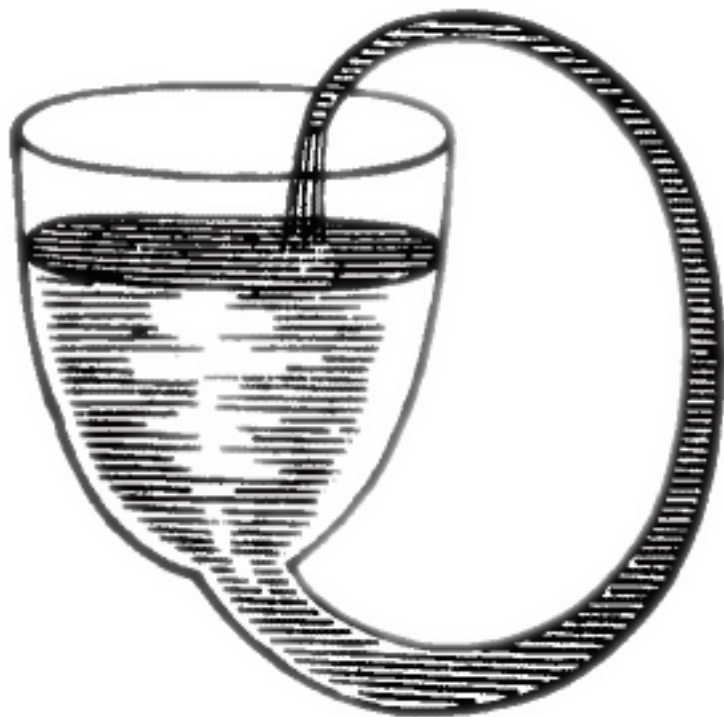
Matrice: **72640**

Rozměr: 17,5 cm

Rok: **1901**

Premisy

Zvukové kulturní dědictví na území České republiky více než **120 let**. Jeho **ochranu** lze zajistit **digitalizací**, ale bez předem uskutečněné kvalitní **evidence** nelze přistoupit ke kvalifikovanému **výběru**. Tyto kroky musí být koncepční a **koordinované** na **všech úrovních**, včetně národní. Bez **finančního** a **personálního** zajištění toto nelze uskutečnit. Hrozí nenávratný **zánik** obsahu. Přicházíme o možnost **prezentace** našeho kulturního dědictví na **mezinárodním** poli.

Státní kulturní politika 2009–2014

Do roku 2015 problematika představovala značně **opomíjenou část kulturního dědictví**: nefigurovala **v žádném oficiálním strategickém dokumentu** a to se všemi dopady této skutečnosti. **Nebyla vůbec obsažena ve Státní kulturní politice** na léta 2009–2014.

MINISTERSTVO
KULTURY

Změna zřizovací listiny

článek II, odstavec 4, písmeno k)

... provozuje portál Virtuální národní fonotéka

*Rozhodnutí ministra kultury č.3/2015: ze dne 15.června 2015 [online]. 2015. Praha: Ministerstvo kultury ČR [cit. 2016-05-02]. Dostupné také z:
<http://www.mzk.cz/sites/mzk.cz/files/souboryMZK/pdf/doc20150625185154.pdf>*

Změna zřizovací listiny

článek II, odstavec 5, písmeno f)

... koordinuje a metodicky podporuje ochranu, zpracování a zpřístupňování zvukových dokumentů, které jsou evidovány v knihovních fondech knihoven, případně i jiných zvukových dokumentů

Koncepce MZK na léta 2015–2020

Moravská zemská knihovna bude organizovat a koordinovat spolupráci předních institucí a organizací, které uchovávají materiály národního zvukového dědictví s cílem metodicky a organizačně podpořit katalogizaci a digitalizaci zvukových sbírek u nás a budovat portál Virtuální národní fonotéka jako bránu zpřístupňující na jednom místě informace o zvukových dokumentech a tvořící základní nástroj pro jejich následnou digitalizaci.

(Koncepce Moravské zemské knihovny, 2015)

Státní kulturní politika 2015–2020

Velkým **pokrokem** bylo **podchycení** zvukových dokumentů ve **Státní kulturní politice 2015–2020**.

Skupině zainteresovaných jedinců se podařilo ve spolupráci s Ústřední knihovnickou radou vpravit do **Plánu implementace Státní kulturní politiky na léta 2015 – 2020** celý oddíl, věnující se dané problematice.

(Plán implementace Státní kulturní politiky, 2015, s. 47–48)

MINISTERSTVO
KULTURY

3.3.2 Uchování národního zvukového dědictví

3.3.2.A: Koncepce ochrany a zpřístupnění zvukových dokumentů jako významné součásti kulturního dědictví

3.3.2.B: Vybudování metodického a digitalizačního centra pro záchranu zvukových dokumentů v Moravské zemské knihovně v Brně ve spolupráci s Národním muzeem (ČMH)

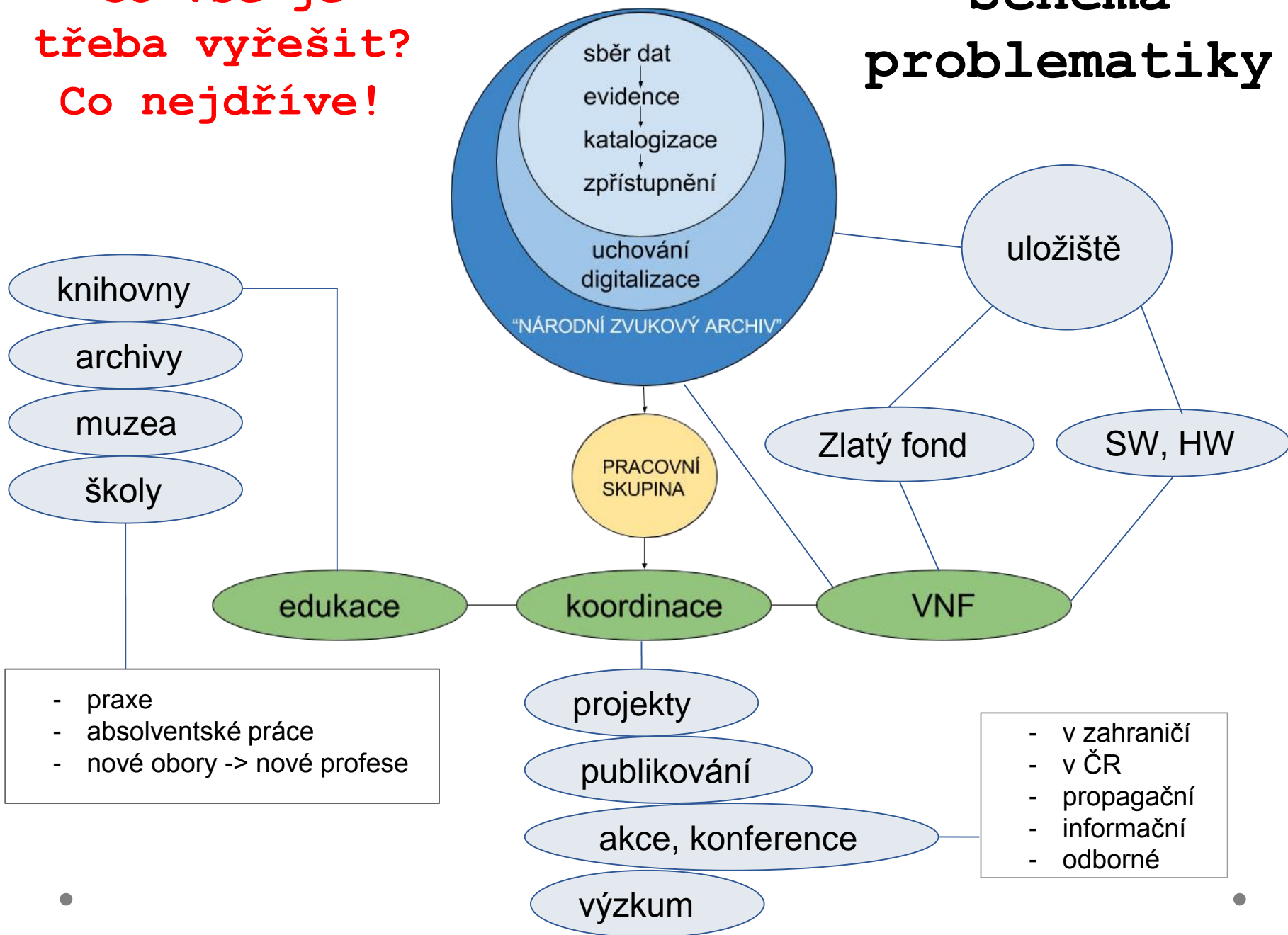
3.3.2.C: Zajistit dlouhodobé úložiště pro uchování a zpřístupnění zvukových dat v rámci resortního LTP systému Ministerstva kultury

3.3.2.D: Provozovat a rozvíjet portál Virtuální národní fonotéka (role sektorového agregátora)

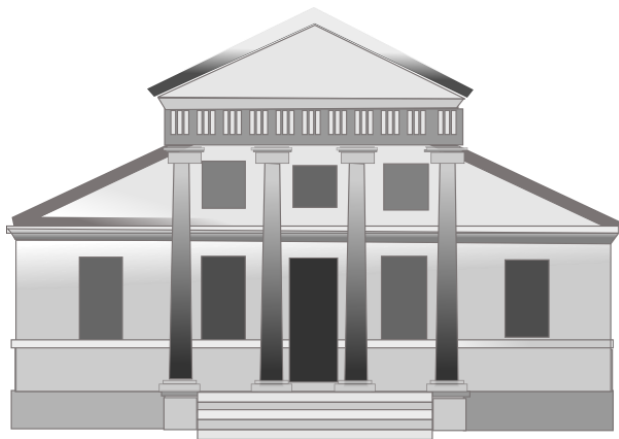
(Plán implementace Státní kulturní politiky, 2015)

Co vše je
třeba vyřešit?
Co nejdříve!

Schéma problematiky

S kým vlastně můžeme počítat

INSTITUCE (?)

PRACOVNÍ SKUPINA (?)

TÝM

O co se můžeme opřít

Koncepce ochrany a zpřístupnění zvukových dokumentů jako významné součásti našeho kulturního dědictví

Zmizí kulturní dědictví ČR zachycené na zvukových nosičích?

Obsah:

- Zmizí kulturní dědictví ČR zachycené na zvukových nosičích?
- Úvod
- Aktuální stav v oblasti zvukových dokumentů v ČR
- Zvukové nosiče - stav a hrozby

International Association of Sound and Audiovisual Archives

Internationale Vereinigung der Schall- und audiovisuellen Archive

Association Internationale d'Archives Sonores et Audiovisuelles

Asociación Internacional de Archivos Sonoros y Audiovisuales

iasa

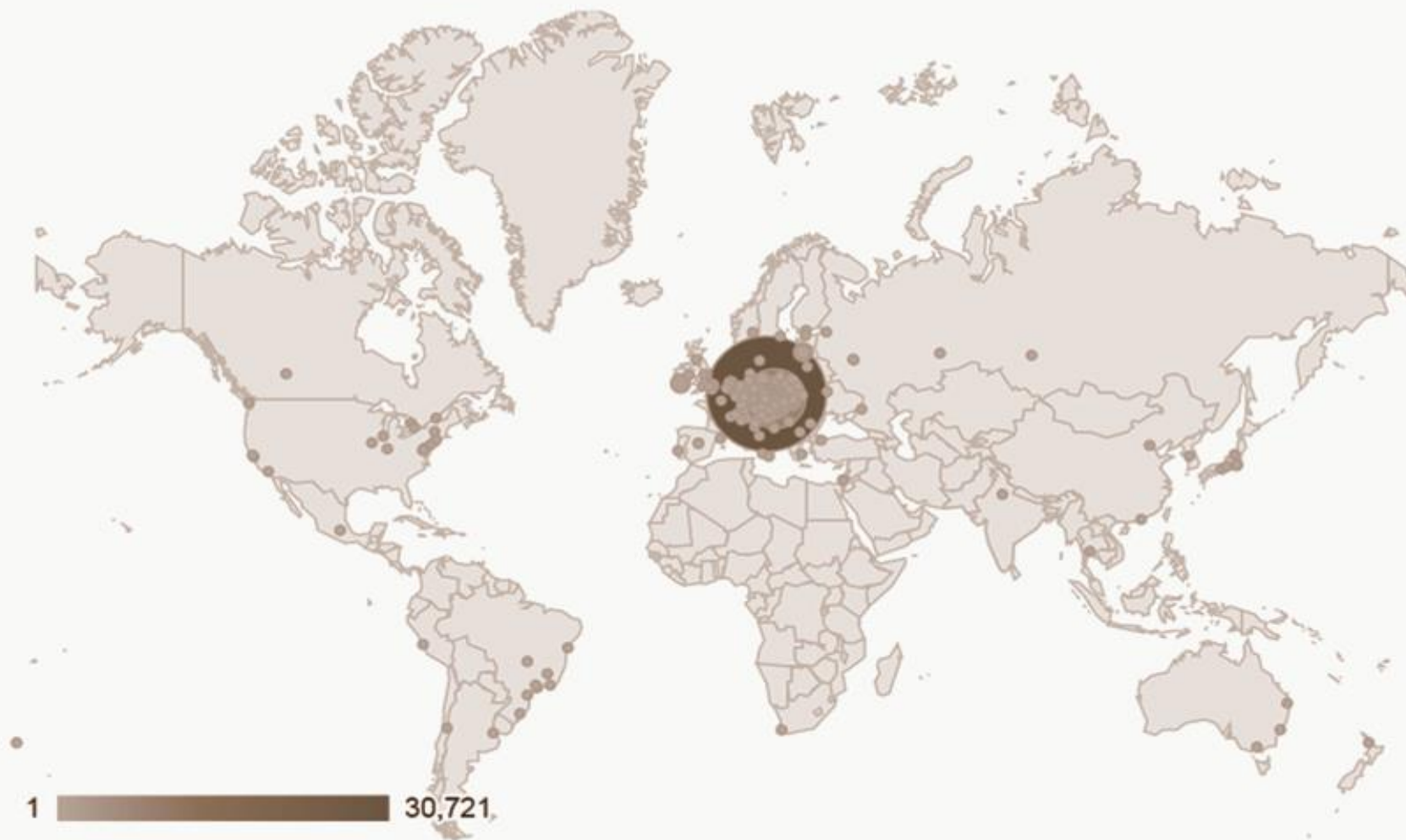
VNF = portál = sektorový agregátor

*Informace o existenci, lokaci a podobě
zvukového dokumentu*

- chceme vytvořit jedno přístupové místo
- chceme agregovat metadata
- chceme pokrýt celé území ČR a nejen to
- chceme propojení s Evropou

Mapa přístupů do VNF

[Pokročilé vyhledávání](#)

Možnosti vyhledávání

- Historie vyhledávání
- Pokročilé vyhledávání

Objevte více

- Procházení katalogu

...aby každý stát soustředil a uchoval v nějaké národní diskotéce cenné desky obsahující jednak národní folklór, jednak vynikající díla domácích skladatelů nebo výkonných umělců a uměleckých souborů, pokud jsou nahrána na gramofonových deskách. Tak by vznikl skutečný archiv národní hudby v autentickém a vrcholném provedení, archiv sloužící k mezinárodní propagaci domácího umění, k rozšiřování rádiem, k vědeckému studiu atd. – věc jistě žádoucí.

Karel Čapek

O projektu

Obsah a cíle VNF

Virtuální národní fonotéka má za cíl informovat o existenci, místě uložení a podobě daného zvukového dokumentu.

Poskytovatelé dat

Vše

Q Hledat

Pokročilé vyhledávání

Vyhledávání / Rozhlasová historie 1923-2013... / Obsah

Rozhlasová historie 1923-2013 MP3

Rozhlasová historie 1923-2013 - audiokniha obsahuje 116 reportáží, záznamů, projevů a zajímavostí z 90 let rozhlasového vysílání. Uslyšíte Tomáše G. Masaryka, Tomáše Baťu, Edvarda Beneše, Josefa Suka, Jiřího Voskovce a Jana Wericha, Miladu Horákovou, Martina Friče, Emila Háchu, Klementa Gottwalda, J...

Celý popis

Další autoři:	Masaryk, Tomáš Garrigue, Baťa, Tomáš, Beneš, Edvard, Suk, Josef, Voskovec, Jiří, Werich, Jan, Horáková, Milada, Frič, Martin, Hácha, Emil, Gottwald, Klement, Masaryk, Jan, Slánský, Rudolf, Nejedlý, Zdeněk, Novotný, Antonín, Havel, Václav, Kyncl, Karel
Médium:	Elektronická data
Instituce:	Audiotéka
Vydáno:	RadioServis
Témata:	divadlo, rozhlas, televize
Externí odkaz:	Koupit nebo přehrát ukázkou na www.audioteka.cz
Fyzický popis:	elektronický zdroj
Doba přehrávání:	11:55:00
Shrnutí:	Rozhlasová historie 1923-2013 - audiokniha obsahuje 116 reportáží, záznamů, projevů a zajímavostí z 90 let rozhlasového vysílání. Uslyšíte Tomáše G. Masaryka, Tomáše Baťu, Edvarda Beneše, Josefa Suka, Jiřího Voskovce a Jana Wericha, Miladu Horákovou, Martina Friče, Emila Háchu, Klementa Gottwalda, Jana Masaryka, Rudolfa Slánského, Zdeňka Nejedlého, Antonína

* Vytvořit citaci

 Poslat emailem

 Exportovat záznam

Podobné jednotky

 Rozhlasová historie : 1923-2013
Vydáno: (2013)

 Loupežnická historie MP3
Hlavní autor: Grym, Pavel
Vydáno: ()

 Filozofská historie MP3
Hlavní autor: Jirásek, Alois
Vydáno: ()

 Lidožroutská historie
Hlavní autor: Hašek, Jaroslav,
1883-1923
Vydáno: (2011)

 Rozhlasová historie : od roku
1923 do současnosti
Vydáno: (1998)

Rozhlasová historie 1923-2013

Délka: 11 hodin 55 minut

Interpret: [Tomáš Garrigue Masaryk](#), [Tomáš Baťa](#), [Edvard Beneš](#), [Josef Suk](#), [Jiří Voskovec](#), [Jan Werich](#), [Milada Horáková](#), [Martin Frič](#), [Emil Hácha](#), [Klement Gottwald](#), [Jan Masaryk](#), [Rudolf Slánský](#), [Zdeněk Nejedlý](#), [Antonín Novotný](#), [Václav Havel](#), [Karel Kyncl](#)

Kategorie: [Divadlo, rozhlas, televize](#)

Vydavatel: [RadioServis](#)

Typ: Audiokniha kompletní

Formát: MP3 ke stažení

Pustit ukázkou

0:00

Archivy, knihovny, muzea

~~SEKTOROVÝ AGREGÁTOR
PRO ZVUK V ČR~~

EVROPSKÝ AGREGÁTOR ZVUKU

Koncepce ochrany, digitalizace a zpřístupňování zvukových dokumentů v paměťových institucích ČR

Obsah:

- typy nosičů a hrozby degradace
- historie zvuku a snah o "Národní fonotéku"
- evidence a průzkumy
- aktéři a spolupráce
- edukace
- digitalizace a technologie

GÖSSEL, Gabriel, Iva HOROVÁ, Michal INDRÁK, Filip ŠÍR, Michal ŠKOPÍK a Petr ŽABIČKA. Návrh Koncepce pro ochranu a zpřístupňování zvukových dokumentů v ČR. 2015. Dostupné z: <http://goo.gl/sH5D50>.

Co koncepce řeší

- Zdůvodňuje potřebu systematického řešení všech souvisejících otázek a aktivit, které dosud na území ČR probíhají nekoordinovaně a bez důkladnějšího metodologického a metodického podchycení.
- Jejím účelem je stanovit cíle, definovat okruhy problémů a naznačit způsoby jejich řešení.
- Týká se digitalizace, ochrany a zpřístupňování zvukových dokumentů (ZD).

Koncepce upozorňuje

- na potřebu systematické koncepční práce a koordinace na národní úrovni
- *"cílem není soustředit všechny aktivity v oblasti ZD pod jedinou instituci, ale účelně využít existujících znalostí, vybavení a kapacit spolupracujících institucí k naplnění cílů této koncepce. Bude tak položen základ sítě spolupracujících pracovišť, zabýhajících se společně záchranou našeho zvukového dědictví."*

International Association of Sound
and Audiovisual Archives

Internationale Vereinigung der
Schall- und audiovisuellen Archive

Association Internationale d'Archives
Sonores et Audiovisuelles

Asociación Internacional de Archivos
Sonoros y Audiovisuales

Mezinárodní asociace zvukových a audiovizuálních archivů

- získávání potřebných **standardů** k naší práci
- kontakty s **odborníky** ze zahraničí
- **návštěvy** v zahraničních institucích
- **inspirace**

Do roku 2012 žádné zastoupení z žádné instituce v ČR!!!

Do roku 2013 žádná aktivní účast na konferencích

Od roku 2013 aktivní účast na konferencích v Litvě, JAR, Francii, USA - vyústění našich snah ve vedení Diskografické komise

International Association of Sound
and Audiovisual Archives

Internationale Vereinigung der
Schall- und audiovisuellen Archive

Association Internationale d'Archives
Sonores et Audiovisuelles

Asociación Internacional de Archivos
Sonoros y Audiovisuales

členové v asociaci IASA jsou:

- **institute:**

Národní ústav lidové kultury

Moravská zemská knihovna v Brně

Národní muzeum

Český rozhlas

- **individuální členi:**

dr. Iva Horová (Národní technická knihovna)

Recorded Sound in the Czech Lands, 1900 - 1946

Je prvním uceleným příspěvkem k mapování historie zvukového průmyslu na území českých zemí resp. Československé republiky. Přináší údaje excerpované z dobového tisku, odborných publikací a firemních katalogů, poznatky získané zkoumáním fyzicky nalezených gramodesek a dalších zdrojů.

Embassy of the Czech Republic
Washington, DC

Prezentace

Virtual National Phonotheque in Czech Republic	poster	Šír	IASA 2014
Virtuální národní fonotéka - rok první	prezentace	Šír	AKM 2014
K aktuálním otázkám "národní fonotéky"	prezentace	Horová	IAML Brno
Kulturní dědictví na zvukových nosičích : hrozby a příležitosti	prezentace	Horová, Šír	INFOS 2015
Save a Sound aneb zvukové dokumenty v ČR	prezentace	Šír	KOKON
Virtuální národní fonotéka - sektorový agregátor pro zvukové dokumenty ČR	prezentace	Horová, Šír, Žabička	eCulture
Zachraňme naše zvukové dědictví aneb co můžeme nabídnout našim uživatelům?	prezentace	Horová, Šír	Knihovny současnosti 2015
Virtualní národní fonotéka - jeden portál, dvě země, společné řešení	prezentace	Horová, Šír	Slovensko Levoča, IAML SK
Issues and Challenges of Audio Heritage Preservation in Czech Memory Institutions	prezentace	Horová, Šír, Žabička	IASA konference, Paříž 2015
Terénními projekty k portálu pro zvukové dokumenty. zn. Spěchá.	prezentace	Horová, Šír	Francouzský institut Praha
IASA 2015: zajímavosti z konference	prezentace	Horová, Šír	PS ODZZD 2015
Stav Průzkumů	prezentace	Novotná	PS ODZZD 2015
Zapojte se do terénních průzkumů - pomozte uchovat naše zvukové kulturní dědictví	prezentace	Horová, Šír	ČB krajská knihovna 2015
Terénními projekty k portálu pro zvukové dokumenty. zn. Spěchá.	prezentace	Horová, Šír, Novotná	DIGI 2015

a ještě prezentace

Koncepce pro ochranu, digitalizaci a zpřístupňování ZD v ČR	přednáška	Horová, Šír	ÚISK 2015
Koncepce pro ochranu, digitalizaci a zpřístupňování ZD v ČR	prezentace	Horová, Šír	AKM 2015
Co se stane, když se nic nestane, aneb platit budeme vždy, záleží kolik.	prezentace	Indrák, Šír	AKM 2015
Terénní projekty	prezentace	Novotná, Gross, Šír	AKM 2015
Aktuální stav v 1. kvartále 2016	prezentace	Horová	PS a IAML 2016
Virtual National Phonotheque: A Model Gateway for Sound Documents or Just a Portal?	prezentace	Horová, Šír	ARSC USA 2016
Za málo peněz hodně muziky aneb co se děje v oblasti zvukových dokumentů u nás i v zahraničí.	prezentace	Horová, Šír	INFORUM 2016
Virtual National Phonotheque: A Model Gateway for Sound Documents or Just a Portal?	prezentace	Horová, Šír	GHT Barcelona 2016
Zvukové dokumenty pro všechny. Zn. Za málo peněz	prezentace	Horová, Šír, Novotná	Knihovny současnosti 2016
Lots of Music for a Mere Pittance: The Sound Documents Landscape in the Czech Republic	prezentace	Horová, Šír	IASA 2016
Save a Sounds in the Czech Republic	poster	Horová, Novotná	IASA 2016

Otázky, které bychom si měli položit

- **Využil** nebo **zapracoval** někdo Konceptci do svých **strategických** záměrů?
- Jaký je **konkrétní plán** v dalším provozu a rozvoji **VNF** v **nadcházejících letech**?
- Máme dostatečně **zabezpečené průzkumy** zvukových dokumentů?
- Jak je **vtažená** do problematiky odborná Pracovní **skupina**?

Otázky, které bychom si měli položit

- **Kolik** pracovních **úvazků**
 - je nyní věnováno této problematice na **národní úrovni**
 - je **plánováno** pro **příští rok**?
- **Jak** a **kdo** má zajistit odpovídající **financování** této **problematiky**?
- Jsme součástí evropského kulturního prostoru - spolupracujeme s ním v této oblasti?

A nebo je nám to opravdu jedno a dopustíme, aby naše zvukové kulturní dědictví zaniklo?

Děkujeme za pozornost

Iva Horová / iva.horova@techlib.cz

Filip Šír / filip_sir@nm.cz

@NarodniFonoteka

virtualni_narodni_fonoteka

narodnifonoteka